

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/36/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6607215991
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6607215991.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov 1/ D. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XX, XXX XX W., 2/ P. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XX, XXX XX W., obaja zastúpení advokátom JUDr. Jozefom Polákom, so sídlom Radlinského 1718, 026 01 Dolný Kubín, proti odporcom 1/ Matici Slovenskej, so sídlom L. Novomestského č. 32, 036 01 Martin, IČO: 00 179 027, zastúpeného advokátkou kanceláriou OLEXOVA - VASILISIN s. r. o., so sídlom Dunajská 18, 811 08 Bratislava, IČO: 36 820 059, 2/ H. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. E. XXXX/X, XXX XX H. 3, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/209/2007-609 zo 06. 11. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v prvom výroku o povinnosti navrhovateľov 1/ a 2/ nahradiť spoločne a nerozdielne odporcovi 1/ trovy konania vo výške 11 693,22 Eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia potvrdzuje.

Odporcovi 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd uložil navrhovateľom 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov konania vo výške 11 693,22 Eur podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) z dôvodu, že odporca 1/ mal vo veci plný úspech. Odporcovi 1/ vznikli v konaní trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 11 693,22 Eur. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd rozpísal, ktoré úkony právnej služby uskutočnené právnym zástupcom odporcu 1/ považoval za uskutočnené a za ktoré priznal odmenu a iné náhrady v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a ktoré úkony zástupcu odporcu 1/ nehonoroval.

Druhým výrokom rozhodol, že Slovenskej republike právo na náhradu trov konania nepriznáva z dôvodu, že u navrhovateľov 1/ a 2/ sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie § 148 ods. 1 O. s. p. vylučuje uložiť povinnosť nahradiť štátu trovy účastníkov, u ktorého sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Uznesenie okresného súdu v časti prvého výroku o povinnosti nahradiť odporcovi 1/ trovy konania napadli odvolaním navrhovateľa. Rozhodnutie okresného súdu označili za nesprávne, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Súdu prvého stupňa vytýkali, že neskúmal možnosť aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p.. Pozornosť odvolacieho súdu upriamili na skutkové okolnosti prípadu, kde rozoberali dôvody, pre ktoré považovali „kúpnu zmluvu“ za neplatnú a tvrdili, že súd je povinný v každom prípade skúmať, či existujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Vyjadrili presvedčenie, že v ich prípade ide o taký výnimočný prípad, kedy mal súd aplikovať ustanovenie § 150 O. s. p. a úspešnému odporcovi 1/ nepriznať náhradu trov konania. Za dôvody hodné osobitného zreteľa označovali dôvody týkajúce sa samotného uplatnenia nároku na súde ako aj

skutočnosti preukázané v konaní, že boli porušené práva navrhovateľov 1/ a 2/ ako pôvodných vlastníkov sporných nehnuteľností. Dôsledkom porušenia práv navrhovateľov konaním záložného veriteľa sa navrhovatelia dostali do tak nepriaznivej finančnej a sociálnej situácie, že splnenie uloženej povinnosti nahradiť trovy konania by mala pre nich likvidačný charakter. Na majetok navrhovateľov, ktorý je už len nepatrnej hodnoty a ide o nehnuteľnosť určenú na bývanie, je vedených niekoľko exekučných konaní, v dôsledku ktorých môžu navrhovatelia zostať na ulici ako bezdomovci. Nepriaznivá sociálna situácia navrhovateľov je potvrdená aj rozhodnutím Okresného súdu Lučenec v konaní sp. zn. 5C/209/2007, kde im bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Navrhovatelia sú účastníkmi viacerých konaní, v ktorých ako protistrana vystupuje spoločnosť Unicredit Bank, a. s., ktorá spôsobila nepriaznivú finančnú a majetkovú situáciu navrhovateľov 1/ a 2/. Tieto konania sa vedú už od roku 1999 a prvotným impulzom bol práve prevod nehnuteľností navrhovateľov na odporcu 1/. Navrhovatelia sa podaným návrhom v tejto veci cestou súdu snažili zákonným spôsobom domôcť svojich práv. Na vedenie súdnych konaní vynaložili značné finančné prostriedky. Navrhovateľom uložili súdy aj v iných konaniach povinnosť hradiť trovy konania protistrane. Zo strany spoločnosti Unicredit Bank, a. s. je proti navrhovateľovi 1/ vedené exekučné konanie o vymoženie sumy 6 700,12 Eur s príslušenstvom, ktorý záväzok vznikol rovnako v nadväznosti na sporný prevod nehnuteľností zo strany banky na odporcu 1/. V tomto konaní priznal súd navrhovateľovi 1/ oslobodenie od súdnych poplatkov. K nepriaznivým osobným pomerom navrhovateľov patrí, že spoločne s nimi v domácnosti žije aj ich syn A., ktorý je v dôsledku autonehody z roku 1998 trvale invalidný a o ktorého sa navrhovatelia starajú.

Navrhli uznesenie okresného súdu zmeniť tak, že odporcovi 1/ náhrada trov konania nebude priznaná alternatívne, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil vo výroku I a vec v tomto rozsahu vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnili si právo na náhradu odvolacieho konania vo výške 45,70 Eur.

Odporca 1/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov nesúhlasil s názorom navrhovateľov o nesprávnom právnom posúdení veci okresným súdom. Uviedol, že navrhovatelia sa v konaní domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam napriek tomu, že už v inom súdnom konaní bol ich nárok posúdený a svojim návrhom neuspeli. Takéto konanie navrhovateľov nemožno považovať za dobromyseľné, ale za špekulatívne. Nepriaznivá finančná situácia účastníka nie je dôvodom na nepriznanie trov konania úspešnému účastníkovi. Finančná situácia účastníka zaviazaného na náhradu trov konania sa môže v priebehu času aj meniť. K majetkovej situácii navrhovateľov poznamenal, že na pojednávaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici navrhovatelia uviedli, že sú spoločníkmi úspešnej obchodnej spoločnosti, vlastní patent a navrhovateľ 1/ podniká v oblasti obchodu už od roku 1991. Navrhol, aby uznesenie okresného súdu bolo potvrdené.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v rozsahu odvolania navrhovateľov 1/ a 2/ z dôvodov v odvolaní uvedených, uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Navrhovatelia v odvolaní so žiadosťou o aplikáciu ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku zdôrazňujú okolnosti prejednávanej veci, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu nesvedčia v prospech odvolania navrhovateľov, ale pre potvrdenie rozhodnutia okresného súdu. Za podstatné okolnosti prejednávanej veci odvolací súd považuje, že návrh na Okresný súd Lučenec o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podali navrhovatelia 19. 12. 2007 po tom, ako platnosť kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, na základe ktorej odporca 1/ nadobudol nehnuteľnosti v katastrálnom území H., pôvodne vo vlastníctve navrhovateľov, už posúdil Okresný súd Lučenec v konaní sp. zn. 14Cb/399/2001 a Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vo veci sp. zn. 43Cob/339/2003 a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 27. júna 2005 sp. zn. 2MOBdo/3/2004, ktorým bolo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR proti rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/2001 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/339/2003 zamietnuté. Navrhovatelia neuspeli ani so svojou sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MOBdo/3/2004. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. I. ÚS 195/2006 z 21. júna 2006 sťažnosť navrhovateľov odmietol. Rozhodnutie ústavného súdu je prístupné v databáze Ústavného súdu Slovenskej republiky. Odporca 1/ už v prvom vyjadrení k návrhu na začatie konania vzniesol námietku prekážky veci rozsúdenej práve s odkazom na rozhodnutie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/2001 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MOBdo/3/2004. K rovnakému záveru o existencii prekážky veci rozsúdenej dospel aj odvolací súd, ktorý uznesením sp. zn. 17Co/7/2010 z

10. mája 2010 zrušil rozsudok okresného súdu vyhovujúci návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a konanie zastavil. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/7/2010 bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/22/2011 z 24. novembra 2011 s odôvodnením, že o návrhu na určenie vlastníckeho práva doteraz rozhodované nebolo a uložil odvolaciemu súdu, aby návrh vecne posúdil. O odvolaní navrhovateľov proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici opätovne rozsudkom č. k. 17Co/366/2011-468 z 28. novembra 2012 tak, že zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým určil, že navrhovatelia sú vlastníckmi nehnuteľnosťami zapísaných na LV č. S. v katastrálnom území H. a návrh na určenie vlastníckeho práva v tejto časti zamietol. Navrhovatelia napadli dovolaním aj tento rozsudok odvolacieho súdu. O dovolaní navrhovateľov rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 4Cdo/231/2013 z 25. júna 2014 tak, že ho zamietol s odôvodnením, že ak odvolací súd v skutkových pomeroch v danej veci vychádzal zo záveru o viazanosti rozsudkami Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/2001, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/339/2003 a napokon Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MOBdo/3/2004 postupoval v súlade s ustanovením § 159 ods. 2 O. s. p. a tiež s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že zmenený okruh účastníkov zakladá povinnosť súdu znovu vec posúdiť z hľadiska preukázaných tvrdení nových účastníkov umožniť im podieľať sa na dokazovaní takých tvrdení, ktoré nemohli byť v predchádzajúcom konaní uplatnené, avšak pri súčasnom rešpektovaní k predchádzajúcemu rozhodnutiu o vzťahoch pôvodných účastníkov konania. Dovolací súd sa nestotožnil s návrhom navrhovateľov, že aplikácia ustanovenia § 159 ods. 2 O. s. p. v prejednávanej veci neprichádza do úvahy a stotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že navrhovatelia v tomto konaní o určenie vlastníckeho práva neuplatnili také nové skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné brať osobitný zreteľ a pre ktoré by výnimočne prichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 159 ods. 2 O. s. p. vo vzťahu navrhovateľov a odporcu 1/. Najvyšší súd zdôraznil, že navrhovatelia v konaní o určenie vlastníckeho práva uplatňovali tie isté argumenty, ktoré použili v pôvodnom konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a navyše len argumenty, ktoré v pôvodnom konaní nepovažovali za rozhodujúce, či potrebné uviesť, prípadne ich uviesť opomenuli, čo ich však nečiní novými skutočnosťami. Sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky napadli navrhovatelia aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/231/2013 namietajúc nesprávnosť a ústavnú neudržateľnosť skutkových a právnych záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 170/2015 z 1. apríla 2015 podrobil prieskumu závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 4Cdo/231/2013 a neuznal za dôvodnú žiadnu z námietok uplatnených sťažovateľmi (navrhovateľmi). Ústavný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že „nie je možné prisvedčiť obrannej argumentácii sťažovateľov, podľa ktorej ak dôjde k zmene okruhu účastníkov v konaní, v ktorom vznikne prejudiciálna otázka, o ktorej už bolo právoplatne meritórne rozhodnuté v inom skoršom konaní, a to čo i len v pribudnutí jediného subjektu oproti okruhu týchto účastníkov v skoršom konaní, malo by to mať za následok, že súd pri posudzovaní prejudiciálnej otázky by nemal byť viazaný jej právoplatným meritórnym posúdením zo skoršieho konania, ale túto prejudiciálnu otázku by mal mať možnosť posúdiť opätovne a hoci aj odlišne od jej posúdenia v skoršom konaní. Stotožnenie sa s takouto extenzívnou argumentáciou sťažovateľov by znamenalo popretie zásady právneho štátu, imanentnou súčasťou ktorého je princíp právnej istoty vyjadrený vo viere resp. v dôvere k záväznosti a nemennosti veci už právoplatne rozhodnutej, mimo riadny inštančný rámec je, zákonom dovoleného prieskumu... je neprípustné a v rozpore s princípom právnej istoty, aby sa pomimo riadneho zákonného inštančného postupu prieskumu súdnych rozhodnutí, v konaní neúspešný účastník domáhal zjednanie nápravy či už svojich vlastných pochybení (napríklad, že v konaní, či už nevedomky neuviedol alebo opomenul uviesť argumenty, ktoré mu v tom čase boli alebo mohli byť známe) alebo pochybenie konajúceho súdu (napríklad chyby vo vyhotovení rozhodnutia), a to podaním novej žaloby s identickým predmetom konania s cieľom revidovať skoršie rozhodnutie v tejto veci. Inými slovami, nová žaloba s identickým predmetom konania, o ktorom už bolo meritórne právoplatne rozhodnuté v inom konaní, nemôže byť maskovaným odvolaním a ani samotná skutočnosť, že napriek veci už právoplatne meritórne rozhodnutej môže existovať aj iný pohľad na túto identickú vec, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie o tejto veci, pretože aj tento iný pohľad na tú istú záležitosť mal byť a mohol byť predmetom prieskumu v rámci už právoplatne skončeného konania.“ Aj ústavný súd dospel k tomu názoru, že snahou navrhovateľov v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 5C/209/2007 bolo dosiahnuť zjednanie nápravy, či už svojich vlastných pochybení v právoplatne skončenom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14Cb/399/2001 alebo pochybenie samotného okresného súdu v konaní sp. zn. 14Cb/399/2001 iniciovaním nového súdneho konania v tej istej veci, do ktorého sa snažia tieto pochybenia z už právoplatne skončeného konania vpašovať, a tak dosiahnuť ich konvalidáciu, avšak priestor na pozitívnu odozvu týchto ich snáh na odstránenie, resp. nápravu týchto

pochybení bolo možné zjednať či už v okresnom súde inštančne nadriadenom konaní alebo prípadným prieskumom právoplatného rozhodnutia okresného súdu vo veci sp. zn. 14Cb/399/2001 prostredníctvom ústavného súdu, nie však v novom súdnom konaní o tej istej veci (rozhodnutie ústavného súdu je zverejnené Ústavným súdom Slovenskej republiky).

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. vyjadruje základnú zásadu zodpovednosti za výsledok konania, ktorú súd uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov konania medzi účastníkmi. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí aplikoval práve toto ustanovenie a neúspešným navrhovateľom uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1/, ktorý v konaní uspel, náhradu trov konania účelne vynaložených na bránenie svojho práva spočívajúce v trovách právneho zastupovania.

Podľa § 150 ods. 1 O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania, ale súd dospeje k názoru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Prax všeobecných súdov je jednotná v názore, že musí ísť o celkovo výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

Z vyššie popísaných „okolností danej veci“ odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že odporcovi 1/, ktorému návrhom navrhovateľov vyhodnoteným všeobecnými súdmi, ale aj Ústavným súdom Slovenskej republiky ako nedôvodným nielen z hľadiska merita veci, ale aj účelu jeho podania (skryté odvolanie) bola nanútená účasť v súdnom konaní trvajúcom viac ako 7 rokov, nie je možné odoprieť právo na náhradu trov konania z dôvodu, že by to bolo v rozpore so spravodlivým riešením vzťahov medzi účastníkmi konania. Obrana odporcu 1/ vznesená už pri prvom vyjadrení k návrhu na začatie konania sa v konečnom dôsledku ukázala ako dôvodná. Účelom ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobné a iné pomery oboch účastníkov, prihliada na postoj účastníkov v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 08. 12. 2011 sp. zn. II. ÚS 563/2011). Odvolací súd je toho názoru, že nie je splnený ani sociálny aspekt pre použitie moderačného práva sudcu v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p.. Ak navrhovatelia v odvolaní poukazujú na to, že majú vysoké dlhy z dôvodu trov vzniknutých v súdnych konaniach a obrovskou položkou z ich rozpočtu boli aj výdavky na súdne poplatky, tieto skutočnosti odvolací súd nemohol v neprospech odporcu 1/ zohľadniť z dôvodu, že neúspešné súdne konania vyvolali navrhovatelia, ktorí neboli ochotní akceptovať rozhodnutie súdov v troch inštanciách vo veci vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14Cb/399/2001. Rozhodnutie odvolacieho súdu neovplyvnila ani okolnosť, že sa navrhovatelia od roku 1998 starajú o invalidného syna, pretože konanie sp. zn. 14Cb/399/2001 i konanie o určenie vlastníctva pod sp. zn. 5C/209/2007 začali navrhovatelia

dávno potom, ako sa ich syn stal invalidným v dôsledku autonehody a napriek tomu iniciovali mnohé súdne konania.

Odporca 1/ si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. Len z tohto dôvodu, i keď mal odporca 1/ úspech v odvolacom konaní, odporcovi 1/ náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola. Toto odvolacie konanie sa odporcu 2/ netýkalo, vo vzťahu k nemu nebolo potrebné rozhodovať o trovách odvolacieho konania.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.